

Kabinet-Rutte vernieuwt weinig en bezuinigt veel

Het mes in het jeugdbeleid

Op de invoering van het adolescentenstrafrecht na zijn de plannen van het kabinet-Rutte weinig vernieuwend. Dat er wordt gekort op het jeugd(zorg)beleid was verwacht, maar doet toch pijn – vooral de forse ingreep in de Wajong. Deskundigen fileerden op verzoek van Jeugd en Co het regeerakkoord.

door Hellen Kooijman en Maria van Rooijen

Gemeenten gaan het doen, ouders betalen mee

Alle jeugdzorg naar de gemeente; efficiencykorting: 300 miljoen. Extramurale begeleiding en dagopvang van AWBZ naar Wmo; efficiencykorting: 100 miljoen. Bezuinigingen op passend onderwijs: 300 miljoen. En er worden eigen bijdragen ingevoerd in de jeugdzorg.

Met de overheveling van begeleiding en dagbesteding naar de Wmo en dus naar gemeente verdwijnt het recht op deze voorzieningen. Of iemand nog zorg krijgt, is afhankelijk van het belang dat gemeenten daaraan hechten. Bij veel gemeenten ontbreekt kennis en expertise over wat kinderen met problemen nodig hebben. Er is geld nodig om die expertise op te bouwen, maar er wordt juist op bezuinigd. Belangenorganisaties als het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg (LCFJ), Platform Verstandelijk Gehandicapten en oudervereniging Balans vrezen dat thuisbegeleiding, opvoedingsondersteuning en voorzieningen als respijtzorg zullen verdwijnen. Immers: "Als het gemeenten niet lukt deze efficiencyverbetering te realiseren, zal minder zorg geleverd worden", zegt het regeerakkoord.

Arga Paternotte van Balans: "Onze grote angst is dat de leer- en gedragsproblemen van onze jongeren minder serieus worden genomen en dat de hulp die zij nu krijgen wordt afgedaan als luxe waarop wel bekibbeld kan worden."

Dat alle jeugdzorg naar de gemeenten gaat vindt iedereen een verbetering. Maar, zegt LCFJ-voorzitter Jan Zandijk, dan moet het geld wel geoormerkt worden. Daar ziet het niet naar uit. "Gemeenten moeten al gigantisch bezuinigen. Daar komen die efficiencykortingen voor de jeugdzorg nog eens bovenop. Het gevaar is levensgroot dat er dan vooral geld gaat naar het bestrijden van notoire relschoppers en het zogenaamde

handhavingsbeleid en er voor de stille problematiek van gezinnen geen aandacht is." De belangenorganisaties vrezen dat de eigen bijdrage die jeugdzorgbreed wordt ingevoerd, drempelverhogend zal werken. Daardoor zullen vooral gezinnen die niet zelf bij jeugdzorg aankloppen maar die hulp wel het hardst nodig hebben, vaak niet of te laat worden geholpen. Ernstige zorgen zijn er over de verdriedubbeling van de eigen bijdrage die ouders van uit huis geplaatste kinderen moeten betalen. "Voor mij als alleenstaande ouder betekent dat dat ik met mijn minimuminkomen meer dan de helft aan eigen bijdragen moet gaan betalen, omdat ik zelf heb aangegeven dat het me niet lukt mijn jongens de noodzakelijke aandacht te geven", zegt een bij het LCFJ betrokken moeder. "Maar alle andere kosten gaan wel gewoon door. Als je hulp inschakelt, word je ervoor gestraft!"

De bezuinigingen op het passend onderwijs kunnen ertoe leiden dat kinderen die speciaal onderwijs nodig hebben vaker thuis komen te zitten. Paternotte van Balans: "Scholen krijgen minder middelen om kinderen met speciale behoeften op te vangen. Nu al zitten veel kinderen thuis omdat scholen daar niet aan kunnen voldoen. Dat zal toenemen." Directeur Wim Drooger van Platform VG: "Ouders zullen weer moeten gaan leuren met hun kinderen om een geschikte plek te vinden."

Hij vreest ook voor de gevolgen van de verlaging van de IQ-grens van 85 naar 70. Pas bij dat IQ hebben licht verstandelijk gehandicapte kinderen straks volgens het regeerakkoord recht op AWBZ-hulp. "Vooral bij 14- en 15-jarige lvg'ers kan extra begeleiding van de ouders in de omgang met hun kind net dat extra duwtje geven om te voorkomen dat ze verkeerde dingen gaan doen. Maar dat wordt ze nu afgenomen." <

Wajong wordt uitgekleeft

Vanaf 2012 wordt de Wajong alleen toegankelijk voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. Hun uitkering wordt verlaagd. Alle andere jonge arbeidsongeschikten komen in de bijstand. Besparing: bijna 1 miljard euro.

De belangenorganisaties zijn geschokt door de aangekondigde bezuinigingen. De CG-Raad (chronisch zieken en gehandicapten), Platform VG (koepel van belangenorganisaties van verstandelijk gehandicapten), oudervereniging Balans voor jongeren met leer- en gedragsstoornissen en ook het Wajong-kenniscentrum CrossOver, allemaal wijzen ze op het verkeerde beeld dat wordt geschapen, namelijk dat deze jongeren niet willen werken. "Gehandicapte jongeren willen net als iedereen gewoon werken. Maar het ontbreekt aan passend werk. Te verwachten dat dat werk er opeens wel is door hun inkomen te verlagen, getuigt van

'Jonge gehandicapten worden teruggeworpen in armoede en afhankelijkheid'

grote naïviteit", aldus Wim Drooger van Platform VG.

Hoeveel Wajongers straks in de bijstand komen is onbekend. Alle Wajongers worden herkeurd. De woordvoerder van de CG-Raad vermoedt dat van de huidige ruim 200.000 Wajongers zo'n kwart volledig arbeidsongeschikt is. "Als er streng gekeurd wordt, zoals indertijd bij de WAO, zullen dat er minder worden." Hun uitkering wordt verlaagd van 75 naar 70 procent van het minimumloon. De rest komt in de bijstand en gaat er

maandelijks zo'n 150 euro op achteruit. Bovendien geldt dan voor hen de vermogens- en partner-toets. Het geldt dat bijvoorbeeld hun ouders voor hen hebben gespaard moeten ze eerst 'opeten'. Wonen ze met partner of bij hun ouders, dan verliezen ze hun bijstandsuitkering. De CG-Raad vindt dit onacceptabel. "De Wajong was bedoeld om deze mensen een zelfstandig bestaan te geven, zodat ze ondanks hun handicap volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Nu worden ze teruggeworpen in armoede en afhankelijkheid."

Dit knelt temeer omdat het regeerakkoord nauwelijks maatregelen bevat om meer passend werk te creëren. Goed, reguliere werkgevers krijgen loondispensatie als ze Wajongers aannemen. "Maar die krijgen ze allang. Dat heeft tot nu toe weinig opgeleverd", stelt Yolan Koster, directeur van CrossOver. "Dergelijke regelingen zijn erg ingewikkeld voor werkgevers en werken niet."

Haar stoort ook dat het regeerakkoord geen maatregelen noemt om jongeren zelf beter toe te rusten voor de arbeidsmarkt. "Ik lees niets over verbeteringen van het vso (voortgezet speciaal onderwijs). Dat is dé kweekvijver voor de Wajong. Het leidt niet op tot een startkwalificatie, brengt geen arbeidsdiscipline bij en bereidt niet voor op betaald werk. Misschien worden bij de uitwerking van het regeerakkoord zulke kwalificatie-eisen alsnog aan het vso gesteld, maar vooralsnog ontbreken ze."

De mogelijkheden om passend werk te vinden worden bovendien beperkt door de bezuinigingen op reïntegratie en sociale werkvoorziening. De CG-Raad: "Voor 2011 wordt daarop al 300 miljoen euro gekort. Het nieuwe kabinet bezuinigt nog eens 600 miljoen op reïntegratiemiddelen en eenzelfde bedrag op de WSW."

Iedereen vindt het ook vreemd dat deze bezuinigingsmaatregelen er komen nu de Wajong-regeling net sinds 1 januari 2010 is aangepast. Voorheen kreeg elke jongere die op zijn achttiende geen perspectief had om via regulier werk aan inkomen te komen, voor de rest van zijn leven een Wajong-uitkering. Nu wordt dat recht pas met 26 vastgelegd. In de tussentijd wordt steeds gekeken of het echt niet lukt om werk te vinden. Drooger: "Men had eerst kunnen afwachten wat deze aanpassing oplevert."

PVV-Kamerlid Willie Dille

'Geen twee rolstoelen voor moslims'

Willie Dille gaat binnen de PVV-fractie over jeugdzorg. Wat vindt zij van het nieuwe regeerakkoord?

door Hellen Kooij

Hoe wil de PVV bezuinigen op de jeugdzorg?

"Door gestructureerder en effectiever te werken: breng de papierbende en protocollen tot een normaal formaat terug. En schaf buitenlandse jeugdzorgprojecten af. Nederlandse jongeren kunnen hier zorg krijgen. Waarom dan naar het buitenland gaan?"

In het regeerakkoord staat dat de CJG's gaan dienen als frontoffice voor alle jeugdzorg van de gemeenten. Dat staat niet in het gedoogakkoord. Voor de verkiezingen zei de PVV dat de CJG's weg mochten. Vinden jullie dat nog steeds?

"Tijdens de zomervakantie bezocht ik zeven CJG's. Shockerend wat ik daar zag. In een aantal centra wisten organisaties die moesten samenwerken niets van elkaar. De CJG's zijn vaak een extra bureaucratistische laag. De PVV wil over dit punt vrij kunnen denken. Daarom staat dit niet in het gedoogakkoord."

Het kabinet gaat de minimumleeftijd om strafrechtelijk te kunnen vervolgen niet verlagen van 12 naar 10 jaar, zoals de PVV wilde.

"Nee, helaas. Nu gaat het vaak te lichtzinnig, zeker naar de slachtoffers toe. Jongetjes van tien die een bejaarde vrouw mishandelen, krijgen bij bureau Halt een strafje. Dat werkt niet. Je moet opsluiten, heropvoeden en behandelen. Stel daarnaast ouders vaker financieel aansprakelijk. Die komen er nu te gemakkelijk vanaf."

Speerpunt van de PVV vormen de allochtonen. Wat vindt u van specifieke hulp aan allochtone jongeren?

"In De Jutters (centrum voor jeugd-ggz, red.) werd jarenlang de achtergrond van

jongeren bijgehouden. Veel jongeren met dezelfde achtergrond bleken eenzelfde soort problemen te hebben. Je moet me z'n allen nadenken over hoe dat komt, of er een bepaald verband is. Zodat je beter kunt reageren."

Dus specifieke hulp voor allochtone jongeren?

"Nee. Geef ze gewone hulp. Het gaat om de grote lijn van zorg en die is goed. Ik geef geen meerwaarde in een apart programma voor allochtonen."

Dat lijkt in tegenspraak. Bepaalde allochtone groepen zouden soortgelijke problemen hebben, maar je mag daar geen aparte behandelprogramma's voor opzetten?

"Een kind met een gedragsprobleem is een kind met een gedragsprobleem, of dat nu van Arabische of Volendamse afkomst is

Jeugd en Co spreekt met...

Willie Dille (1965) was van maart tot juni 2010 raadslid voor de PVV in Den Haag en is sinds juni lid van de PVV-fractie in de Tweede Kamer. Dille heeft vier kinderen en neemt elk weekend een gehandicapt kind in huis.